

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ПРВ ОДДЕЛ

**СЛУЧАЈ АНАСТАСОВ против РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА
МАКЕДОНИЈА**

(Жалба број 46082/14)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР
26 септември 2019

*Оваа пресуда е конечна, но може да биде предмет на редакциски
измени.*

Во случајот Анастасов против Република Северна Македонија,
Европскиот Суд за човекови (Прв Оддел), заседавајќи во Совет
составен од:

Aleš Pejchal, *Претседател,*
Tim Eicke,
Jovan Plevski, *судии,*
и Renata Degener, *Заменик Секретар на Одделот,*
Расправајќи на нејавна седница на 3 септември 2019 година,
Ја донесе следната пресуда која ја усвои на истиот датум:

ПОСТАПКА

1. Постапката е иницирана со жалба (број 46082/14) против Република Северна Македонија, поднесена до Судот според член 34 од Конвенцијата за заштита на човековите права и основни слободи (“Конвенцијата”) од страна на г-дин Мите Анастасов („апликантот“), Македонец/државјанин на Република Северна Македонија, на 13 јуни 2014 година.

2. Апликантот беше застапуван од страна на г-дин Т. Димковски, адвокат од Велес. Владата на Република Северна Македонија (“Владата”) беше застапувана од страна на поранешниот агент г-дин К. Богданов, подоцна наследен од сегашниот агент г-ѓа Д. Џонова.

3. На 20 октомври 2017 година, Владата беше известена за жалбата на апликантот според член 1 од Протоколот бр.1 кон Конвенцијата а остатокот од жалбата беше прогласена за недопуштена согласно правилото 54 § 3 од Правилата на Судот.

ФАКТИ

I. ОКОЛНОСТИ НА СЛУЧАЈОТ

4. Апликантот е роден во 1996 година и живее во Велес.

5. На 5 јуни 2006 година тој купил автомобил од Германија за што платил 1.400 евра. Автомобилот потоа бил донесен во тужената држава од страна на трето лице.

6. На 31 јануари 2008 година апликантот пристигнал на граничниот премин со Бугарија со наведениот автомобил. Царинските органи го заплениле возилото и му изрекле казна бидејќи не постапил согласно релевантните процедури за увоз на автомобилот.

7. Царинските органи, постапувајќи по предметот, кој еднаш им бил вратен од страна на Управниот суд, утврдиле дека апликантот постапил спротивно на царинските прописи заради тоа што го примил на чување и користење наведениот автомобил знаејќи дека не биле исполнети процедурите и обврските за увоз. На апликантот му била изречена казна во висина од 800 евра и автомобилот бил конфискуван во согласност со член 267 од Царинскиот закон, согласно кој се предвидува задолжително одземање на стоки во врска со горенаведениот прекршок.

8. На 14 декември 2012 година, Управниот суд го усвоил тужбеното барање на апликантот и донел одлука за запирање на постапката, поради настапена застареност за водење на прекршочната постапка. Сепак, повикувајќи се на одредбата од член 100-А од Кривичниот законик кој предвидува задолжителна конфискација на кој било предмет што се користи при извршување на кривично дело, или кој произлегува од истото, барањето на апликантот да му се врати автомобилот било одбиено, утврдувајќи дека неговата конфискација била задолжителна.

9. На 12 јули 2013 година, Вишиот управен суд ја одбил жалбата поднесена од апликантот, утврдувајќи дека сопственоста на автомобилот никогаш не била пренесена на апликантот во согласност со законот на тужената држава.

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА НА ЧЛЕН 1 ОД ПРОТОКОЛОТ БР.1 КОН КОНВЕНЦИЈАТА

10. Апликантот се жалеше дека одлуката да се одземе неговиот автомобил ги повредила неговите имотни права. Тој се повика на член 1 од Протоколот бр.1 кон Конвенцијата, кој во својот релевантен дел, гласи:

„Секое физичко или правно лице има право на мирно уживање на својот имот. Никој не може да биде лишен од својот имот, освен заради јавен интерес и под услови предвидени со закон и со општите принципи на меѓународното право.

Претходните одредби не навлегуваат во правото на државите да донесуваат закони кои ги сметаат за неопходни за регулирање на користењето на имотот согласно општиот интерес или заради

сигурно плаќање на данокот, другите придонеси и парични казни.“

А. Допуштеност

11. Владата приговори дека жалбата е недопуштена *ratione materiae*, тврдејќи дека апликантот не бил сопственик на автомобилот, како што и било утврдено од Вишиот управен суд.

12. Апликантот го оспори ваквиот аргумент, истакнувајќи дека автомобилот му бил пренесен врз основа на договор за продажба склучен во Германија.

13. Судот забележува дека апликантот склучил договор за продажба во Германија со кој сопственоста на автомобилот му била пренесена на 5 јуни 2006 година. Ништо не укажува дека трето лице имало било какви сопственички права врз автомобилот, или дека апликантот немал фактичко владение врз автомобилот. Заради тоа, автомобилот претставува имот за апликантот, како што се бара со членот 1 од Протоколот бр.1. Следува дека приговорот на Владата мора да биде одбиен (види, на пример, *Öneryıldız v. Turkey* [GC], no. 48939/99, § 129, ECHR 2004-XII).

14. Судот забележува дека оваа жалба не е очигледно неоснована согласно значењето на член 35 § 3 (а) од Конвенцијата. Понатаму, забележува дека не е недопуштена по било кои други основи. Заради тоа, мора да биде прогласена за допуштена.

Б. Основаност

1. Поднесоци на странките

15. Апликантот тврдеше дека неговата намера била да го регистрира автомобилот во Бугарија на свое име.

16. Владата тврдеше дека конфискацијата на автомобилот била извршена во согласност со членот 100-А од Кривичниот законик. Оваа одредба ја следи легитимната цел да се спречат незаконски дејствија во иднина и да се заштити безбедноста на корисниците на патиштата. Крајно, конфискацијата била неопходна и пропорционална во смисла на ниската вредност на автомобилот, фактот дека апликантот не повел соодветна постапка за увоз на автомобилот и можноста да бара отштета од лицето кое го внело автомобилот во тужената држава. Во врска со ова, Владата достави три пресуди од Управниот и Вишиот управен суд според кои постоела востановена судска пракса на

домашните судови да наложуваат одземање на автомобили при слични околности.

2. Оценка на Судот

17. Општите принципи релевантни за конкретниот случај, помеѓу останатите, се утврдени во случајот на *G.I.E.M. S.R.L. and Others v. Italy* ([GC], nos. 1828/06 and 2 others, §§ 292, 293, 28 June 2018).

18. Судот смета дека конфискацијата на автомобилот на апликантот претставува мешање во неговиот имот, која била законска со оглед на тоа дека се засновала на одредбата од член 100-А од Кривичниот законик.

19. И покрај аргументите на Владата за легитимната цел, заради која, наводно, била преземена мерката конфискација, која не се чини неразумна, Судот е подготвен да прифати дека истото е сторено со цел наплата на даноци и давачки (види *S.C. Service Benz Com S.R.L. v. Romania*, no. 58045/11, § 32, 4 July 2017). Затоа, останува Судот да испита дали постои разумна врска на пропорционалност помеѓу средствата што се користат за зачувување на општиот интерес, од една страна, и да го заштити основното право на апликантот за почитување на неговиот имот, од друга страна.

20. Во врска со ова, Судот забележува дека апликантот не дал соодветно образложение зошто не ги спровел соодветните процедури за увоз и не ги платил релевантните давачки во тужената држава во однос на автомобилот за период од над една и пол година.

21. Како и да е, Судот не може, а да не забележи дека без оглед на фактот што прекршочната постапка против апликантот била прекината, мерката конфискација, која била задолжителна според домашното право, била наложена во однос на автомобилот. Ваквата автоматска конфискација го лишила апликантот од можноста да приговара за својот случај и да има какви било можности за успех во постапката за конфискација, независно од неговото однесување, или степенот на одговорност (види параграф 8 погоре, и спореди *Andonoski v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*, no. 16225/08, § 37, 17 September 2015). Практиката на домашните судови се чини дека е во поткрепа на ваквиот заклучок (види параграф 16 погоре).

22. Што се однесува до тврдењето на Владата дека апликантот можел да бара надомест на штета од лицето кое го донел автомобилот во тужената држава, Судот смета дека Владата не успеала да достави било какви примери од домашната судска пракса каде такво барање резултирало со успех. Заради тоа, општата природа на таквиот аргумент не го убедува Судот (види *B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi v. Slovenia*, no. 42079/12, § 50, 17 January 2017, со

референци). При ваква состојба, Судот смета дека е претерано да се бара од апликантот да бара отштета од лице кое имало сомнителна врска во најдобар случај со настаните што довеле до конфискација (види, обратно, *Sulejmani v. the former Yugoslav Republic of Macedonia*, no. 74681/11, § 41, 28 April 2016).

23. Во смисла на горенаведените размислувања, Судот завзема став дека задолжителната конфискација на возилото на апликантот заедно со недостаток на реална можност да се добие надомест за неговата загуба, на апликантот му е наметнат преголем товар што не може да се оправда со легитимната цел од страна на државата.

24. Соодветно, постои повреда на член 1 од Протоколот бр.1 кон Конвенцијата.

II. ПРИМЕНА НА ЧЛЕН 41 ОД КОНВЕНЦИЈАТА

25. Член 41 од Конвенцијата предвидува:

„Ако Судот оцени дека постои повреда на Конвенцијата или на нејзините протоколи, и ако внатрешното право на заинтересираната Висока страна договорничка овозможува само делумно отстранување на последиците на таа повреда, Судот и дава на оштетената страна, доколку е потребно, правично задоволување.“

A. Надомест на штета

26. Апликантот побара износ од 50.000 евра без да прецизира дали станува збор за материјална или нематеријална штета.

27. Владата го оспори истакнатото барање како прекумерно и неосновано.

28. Судот смета дека апликантот бил лишен од својот имот во врска со утврдената повреда и мора да го земе предвид фактот дека тој несомнено претрпел материјална и нематеријална штета. Во отсуство на каков било придружен материјал во однос на побаруваната материјална штета, правејќи проценка на правична основа, како што се бара според член 41 од Конвенцијата, Судот му додели на апликантот 1.500 евра за покривање на сите штети, плус секој данок што може да биде наплатен.

Б. Трошоци

29. Апликантот не истакна никакво барање во однос на трошоци. Соодветно, Судот не доделува надомест по овој основ.

В. Затезна камата

30. Судот смета дека е соодветно затезната каматна стапка да се заснова на најниската стапка за позајмени средства на Европската централна банка, на која треба да се додадат три процентни поени.

ЗАРАДИ ОВИЕ ПРИЧИНИ, СУДОТ, ЕДНОГЛАСНО,

1. *Ја прогласува* жалбата за допуштена;
2. *Смета* дека постои повреда на член 1 од Протоколот бр.1 кон Конвенцијата;
3. *Смета*
 - (а) дека тужената држава треба да му ги плати на апликантот во рок од три месеци износ од 1.500 евра (илјада и петстотини евра), што треба да се конвертираат во националната валута на тужената држава по стапка што важи на денот на исплатата плус било кој данок што може да се наплати.
 - (б) дека по истекот на горенаведените три месеци до исплата ќе се плати единствена камата на наведениот износ по стапка еднаква на најниската каматна стапка за позајмени средства на Европската централна банка во текот на периодот до плаќањето плус три процентни поени;
4. *Го отфрла* остатокот од жалбата на апликантот за справедлив надомест.

Изготвено на англиски јазик и објавено во писмена форма на 26 септември 2019 година, согласно Правилото 77 §§ 2 и 3 од Правилата на Судот.

Renata Degener
Заменик Секретар

Aleš Pejchal
Претседател